

Asia: VN/25768/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnokseen liikennepalvelun ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (taksit)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Uber kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnokseen liikennepalvelun ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Taustaa Uberista

Uber on maailmanlaajuinen alusta, joka yhdistää lisensoidut taksiyrittäjät matkustajiin, jotka haluavat käyttää näiden yrittäjien kuljetuspalveluja. Uber on perustamisestaan lähtien tuonut innovaatioita taksialalle ympäri maailmaa. Olemme tehneet mahdolliseksi varata taksin napin painalluksella, mikä on sekä tarjonnut suurta mukavuutta matkustajalle ja kuskille että ratkaissut monia alalla olleita haasteita:

- Läpinäkyvyys: matkustajat tietävät tarkalleen, mitä he maksavat tilatessaan matkan. He tietävät, kuka heidän kuljettajansa on ja miten muut matkustajat ovat arvioineet saamansa palvelun laadun.

- Yhteinen vastuu: Matkansa jälkeen matkustajat saavat aina kuitin ja tiedon kuljetusta reitistä. Ja niissä harvinaisissa tapauksissa, joissa jokin menee pieleen matkan aikana, heillä on kaikki tarvittavat tiedot, jotta kuljettaja voidaan saattaa vastuuseen. Samoin kuljettajilla on täydellinen näkyvyys matkustajan arviointiin ja he voivat myös saattaa matkustajan vastuuseen, jos jotain tapahtuu.

- Turvallisuus: Vuosien varrella Uber on lisännyt useita turvallisuusominaisuuksia, mukaan lukien toiminnon, jolla voi jakaa sijaintinsa reaaliajassa ystävän tai sukulaisen kanssa.

- Säännösten noudattaminen: Uber pitää kirjata kaikesta rahaliikenteestä tarjoten taksiyrittäjille hyödyllisiä yhteenvetoja verojen ilmoittamiseen ja veroviranomaisille tarvittavat tiedot näiden verojen vahvistamiseksi.

Uber on ylpeä toimiessaan Suomessa ja edistäessään suomalaisten sujuvaa liikkumista, työmahdollisuuksien luomista ja Suomen talouden kasvua. Aloitimme Uber-sovelluksen käytön Suomessa vuonna 2018, ja nyt toimimme yli 10 kaupungissa. Palvelumme ovat kasvaneet nopeasti viime vuosina – jo tuhannet kuljettajat suorittavat matkoja alustamme kautta ja sadat tuhannet kansainväliset ja suomalaiset matkustajat tukeutuvat palveluihimme liikkumisessaan.

Samalla olemme ylpeitä saavutuksista ja parannuksista, joita olemme tuoneet alalle. Työmme ansiosta taksiala on modernisoitunut viime vuosien aikana tavalla, joka palvelee niin kuluttajia, kuljettajia kuin liikkumisen sujuvuutta.

Yleiset huomiot esityksestä

Uber tukee hallituksen tavoitteita parantaa taksialan turvallisuutta ja luotettavuutta. Suhtaudumme myönteisesti suunnitelmiin tarkastella mahdollisuuksia taksialan nykyaikaistamiseksi ja kehittämiseksi. Hallituksen esitysluonnoksen tavoitteena on hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti lisätä kuluttajien luottamusta taksiliikenteeseen, edistää taksien saatavuutta, huomioida eri asiakasryhmät koko maassa sekä tehostaa taksiliikenteen valvontaa ja kitkeä harmaata taloutta.

Katsomme kuitenkin, että osa tällä hetkellä suunnitelluista toimenpiteistä heikentää kohtuuttomasti alan yritysten toimintaedellytyksiä. Nähdäksemme lainsäädännön valmistelussa on huomioitava vahvemmin myös alustatalousyritysten näkökulma. Nykyinen esitysluonnos ei tunnista riittävästi alan kehitystä ja modernisoitumista, mikä voi vaarantaa monimuotoisen ja kuluttajalähtöisen taksipalveluiden tarjonnan Suomessa.

Toivomme, että jatkovalmistelussa valmistelijat kiinnittäisivät huomionsa eritoten 1. esitettyihin pakollisiin taksamittareihin, 2. kuljettajilta vaadittaviin koulutuksiin ja 3. vaatimukseen värillisistä rekisterikilvistä.

1. Taksamittarit

Esitysluonnoksessa ehdotetaan taksimatkasta kerättävien tietojen keruuta muutettavaksi siten, että jatkossa taksiliikenteessä käytettävillä ajoneuvoilla tulisi olla mittauslaitelain vaatimukset täyttävä taksamittari.

Jos tarkastelemme taksamittareiden historiaa, laitteiden päätarkoitus niiden tullessa alalle oli suojella kuluttajia hyväksikäytöltä ja petoksilta. Näitä esiintyy erityisesti silloin, kun taksi otetaan lennosta kadulta ja kyseessä on satunnainen tai nimetön toimija. Kun ei ole selvää, keneltä kyyti on tilattu, matkustajaa on helppo huijata maksamaan kohtuuton hinta. Mittari varmisti matkustajalle kyydin oikeudenmukaisen (tai jopa vain oikean) hinnan.

Taksiala on kuitenkin modernisoitunut tämän jälkeen merkittävästi. Sovelluksen kautta varattaessa matkustaja saa tiedon matkan hinnasta jo ennen kyydin vahvistamista. Lisäksi sovellus tarjoaa näkyvyyden lähtö- ja saapumispaikkaan, reittiin, maksutapaan, matkan kestoon sekä kuljettajan tietoihin. Matkustaja voi myös viestiä kuljettajan kanssa ennen matkaa, sen aikana ja sen jälkeen – tarvittaessa eri kielillä käännöstoiminnon avulla, kuten suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Kaikki nämä tiedot jäävät matkustajan nähtäväksi sovelluksen arkistoon myös matkan jälkeen. Tiedot ovat tarkkoja, helposti jäljitettävissä ja viranomaisten saatavilla valvontaa varten.

Näin ollen, vaikka taksamittari on perusteltu ratkaisu taksiasemalta otettaville tai kadulta viitottaville kyydeille, se ei ole perusteltu sovelluksen kautta varattaville ja ennakoon maksettaville matkoille. Sovellukset tarjoavat jo nyt läpinäkyvämmän ja jäljitettävämmän ratkaisun kuin perinteiset taksamittarit.

Lisäksi taksamittarin hankinta voi aiheuttaa kuljettajalle jopa 2 000 euron kustannuksen, mikä voi muodostua kynnykseksi alan harjoittamiselle ja nostaa hintoja kuluttajille. Taksamittarivaatimus olisi myös ristiriidassa kansainvälisten suositusten ja alan modernisoituvien standardien kanssa: kansainvälinen liikennealan sääntelyviranomaisten liitto on hiljattain suositellut fyysisten taksamittareiden korvaamista vanhentuneena teknologiana. On myös huomattava, että taksamittari ei tallenna matkoja automaattisesti samalla tarkkuudella kuin sovellukset tekevät.

Uber ehdottaa, että lopullisesta lainsäädäntöesityksestä poistetaan vaatimus pakollisesta taksamittarista sovelluksen kautta varattavien ja ennakoon maksettujen kyytien osalta.

2. Kuljettajilta vaadittavat koulutukset

Esitysluonnoksen mukaan koulutuksen kesto olisi vähintään 21 tuntia ja sen tulisi sisältää opetusta matkustajien avustamisesta ja turvallisuudesta huolehtimisesta, eri matkustajaryhmien erityistarpeista, taksipalvelujen asiakaspalvelutilanteista, kuljettajien oikeuksista ja velvollisuuksista sekä kuljetusten ja liikenteen turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä.

Uber tunnistaa koulutuksen arvon ja merkityksen. Mikäli kuljettajalla ei ole riittävää osaamista, sillä voi olla merkittäviä vaikutuksia niin kuljettajan kuin matkustajienkin turvallisuuteen ja kokemukseen. Uberille kuljettajan vastuu, laadukas asiakaspalvelu ja liikenneturvallisuuden kunnioittaminen ovat keskeisiä arvoja.

Olemme kuitenkin yllättyneitä siitä, että esityksessä vaaditaan nimenomaan 21 tunnin mittaista koulutuspakettia. Mielestämme koulutuksen ensisijaisena tavoitteena tulisi olla sisällöllisesti selkeät ja tarkoituksenmukaiset osaamistavoitteet, ei ennalta määritelty tuntimäärä. Tärkeintä on, että koulutus tukee kuljettajille asetettujen osaamistavoitteiden saavuttamista tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Nähdäksemme koulutuksen tulisi käsitellä erityisesti lain suoria vaatimuksia – kuten turvallisuutta ja syrjimättömyyttä – sekä palvelun laatua ja kuljettajilta odotettua yhteiskunnallista vastuullisuutta

Olemme kiinnostuneita kuulemaan, onko valmistelijoilla jo olemassa suunnitelma opetussisällöistä, jotka muodostavat esitetyn 21 tunnin koulutusvaatimuksen. Mikäli tällaista suunnitelmaa ei vielä ole, herää kysymys, miksi juuri 21 tuntia on asetettu tavoitteeksi sen sijaan, että keskityttäisiin olennaisten aiheiden kattamiseen – mikä voisi olla mahdollista esimerkiksi kymmenessä tunnissa. Tuemme koulutusta, mutta sen tulisi palvella selkeää tavoitetta ja välttää tarpeetonta ajan ja resurssien käyttöä.

Lisäksi koulutuksen taloudelliset kustannukset on syytä pitää kohtuullisina. Liian raskas koulutus voi muodostua esteeksi alan harjoittamiselle ja lisätä hallinnollista taakkaa. Tämä voi puolestaan vähentää kuljettajien määrää ja heikentää palvelun saatavuutta kuluttajille.

Uberin näkemyksen mukaan kuljettajan osaamisen kannalta tarpeellista osaamista kehittäviä aiheita voidaan käsitellä tehokkaasti myös lyhyemmässä koulutuksessa kuin 21 tunnin aikamääreessä.

Siksi ehdotamme, että koulutusvaatimuksia kehitettäisiin vastaamaan selkeitä tavoitteita sen sijaan, että niihin sisältyisi kiinteä tuntimäärä. Koulutuksella tulisi olla konkreettinen tarkoitus, ei pelkästään muodollinen kesto.

3. Värilliset rekisterikilvet

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että taksiliikenneluvan haltijan tulisi huolehtia, että luvalla olevaan ajoneuvoon asennetaan värillinen erityinen taksien rekisterikilpi eli niin sanottu taksikilpi. Tavoitteena on helpottaa taksien tunnistamista.

Pidämme kuitenkin ehdotusta päällekkäisenä ja tarpeettomana, sillä nykyinen lainsäädäntö edellyttää jo taksivalaisimen eli taksikuvun käyttöä, ellei kyse ole sopimusajosta. Taksikupu on nimenomaan tarkoitettu varmistamaan, että ajoneuvo on selkeästi tunnistettavissa taksiksi.

Nykyinen vaatimus taksikuvusta on mielestämme riittävä keino varmistaa taksien tunnistettavuus. Värillisten rekisterikilpien käyttöönotto lisäisi tarpeetonta byrokratiaa, kasvattaisi kuljettajille aiheutuvia kustannuksia ja vaikeuttaisi ajoneuvojen käyttöä yksityisajoissa. Lisäksi monet, erityisesti turistit, eivät todennäköisesti tunnista värillistä rekisterikilpeä taksin tunnusmerkiksi, kun taas katolla oleva taksikupu on selkeä ja kansainvälisesti tunnettu merkki.

Uber ehdottaa, että lopullisesta lainsäädäntöesityksestä poistetaan vaatimus värillisistä rekisterikilvistä, sillä vaatimus on päällekkäinen jo valmiiksi voimassa olevan taksikupua koskevan vaatimuksen kanssa.

Lopuksi

Vaikka esitysluonnoksessa on monia hyviä ja kannatettavia elementtejä, kokonaisuus ei tällä hetkellä tunnista riittävästi taksialan kehitystä ja modernisoitumista. Erityisesti taksamittareita, koulutustunteja ja värillisiä rekisterikilpiä koskevat ehdotukset kaipaavat vielä tarkempaa arviointia ja muutoksia jatkovalmistelussa.

Jos taksiuudistus toteutetaan huomioimatta riittävästi alustatalousyritysten toimintaedellytyksiä, voi sillä olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia. Taksien määrä ja saatavuus voivat heikentyä, markkinoiden tehokas toiminta kärsiä, kuluttajahinnat nousta, hallinnollinen taakka lisääntyä ja yritysten edellytykset alan harjoittamiseen sekä yhteiskunnalliset taloushyödyt vaarantua.

Uber toivoo, että hallitus ja eduskunta vievät uudistuksen eteenpäin tavalla, joka mahdollistaa modernin ja toimivan taksialan Suomessa. Tällaisessa toimintaympäristössä sekä perinteiset taksirytykset että alustatalousyritykset voivat palvella kuluttajien tarpeita parhaalla mahdollisella tavalla.

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Huomionne taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Nummi Sanni
Uber Finland Oy